

CASE

International Culture Programme

Het belang van kunst en cultuur in instabiele landen

LOKALE CULTURELE INITIATIEVEN

Stichting DOEN gelooft dat kunst de verbeelding aanjaagt en mensen met elkaar verbindt. Sinds 2004 ondersteunt DOEN via het International Culture Programme lokale initiatieven in onder meer Afrika en het Midden-Oosten die samen bouwen aan de ontwikkeling en versterking van de culturele sector.

DE ROL VAN DOEN

DOEN ondersteunt niet alleen met een financiële bijdrage, maar bouwt ook op basis van wederzijds vertrouwen een langdurige relatie op met culturele organisaties. Zo leren de organisaties van DOENS kritische vragen en meedenken en leert DOEN op haar beurt door de feedback over haar eigen functioneren als fonds. Verder verbindt DOEN de organisaties met elkaar om samenwerking te stimuleren en met andere fondsen voor aanvullende financiering. En maakt DOEN de initiatieven zichtbaar, zowel in Nederland als daarbuiten.

MAAYA IN MALI

Een van de landen waar DOEN initiatieven steunt is Mali, met van oudsher een sterke eigen cultuur met veel talent en traditie. Het ontbreekt echter aan een culturele infrastructuur met een cultuurbeleid of instituties. Opleidingen of mogelijkheden voor het vertonen van werk zijn beperkt en juist deze zijn belangrijk om groei en versterking van de culturele sector mogelijk te maken. Daarnaast zorgt de burgeroorlog voor veel onrust in het eens zo stabiele land.

'Maaya' is een uniek Malinees begrip dat de diepe verbondenheid aangeeft tussen het individu en de gemeenschap. Het is te vergelijken met het westerse humanisme en een belangrijk uitgangspunt voor de initiatieven om gezamenlijk te bouwen aan een duurzame cultuursector en een gezondere samenleving.

Uit de evaluatie van het programma in Mali in de periode 2011-2015 blijkt dat met de ondersteuning van DOEN de initiatieven impact hebben op de zes domeinen die belangrijk zijn voor de ontwikkeling van de culturele sector: verbondenheid ('Maaya'), rechten en vrijheid, versterking van capaciteiten, creativiteit, circulatie en economie. Er ontstaat een sterkere sociale cohesie en meer openheid naar anderen.

VERSTERKING VAN CAPACITEITEN

Door het versterken van de capaciteiten hebben ondersteunde culturele organisaties impact. Kunstenaars krijgen meer toegang tot training, kennis, methodes en materialen. Ze ontplooiën hun creativiteit, verbeteren de kwaliteit van hun werk en krijgen toegang tot platforms om werk te tonen. Adama Traoré, directeur van theaterorganisatie Acte Sept in Bamako: *"Je kunt niet spreken over een cultuursector zonder het te hebben over culturele industrieën. Wie daarover spreekt heeft het over een reeks van beroepen en dus over professionalisering. [...] Als creativiteit niet wordt gestimuleerd en getraind, zal het een ruw talent blijven dat veroordeeld is om genegeerd te worden."*

SECTORONTWIKKELING

Een mooi voorbeeld van een initiatief dat mede door DOEN grote invloed op de Malinese culturele sector heeft is het Festival sur le Niger. De betrokkenheid van DOEN heeft het festival geholpen hun kenmerkende manier van samenwerken en organiseren, samengevat als 'Maaya entrepreneurship', te versterken en te communiceren. In 10 jaar tijd heeft het festival zich ontwikkeld van klein lokaal initiatief tot een internationaal erkend evenement met jaarlijks meer dan 30.000 bezoekers.

Daarnaast kwam er een cultureel centrum dat het hele jaar door trainingen geeft, muziek produceert en

Foto: Mamou, founder van Festival Sur Le Niger, door Pieter van der Houwen.

Met steun van DOEN is het Festival sur le Niger uitgegroeid tot een internationaal erkend evenement dat een katalysator is voor sociale, culturele en economische ontwikkelingen in lokale gemeenschappen in Mali.

kunstenaars en artiesten helpt in de ontwikkeling van hun carrière. Het is niet alleen een katalysator voor de sociale, culturele en economische ontwikkeling van de lokale gemeenschap, maar vormt ook de ontmoetingsplek voor culturele actoren van het gehele Afrikaanse continent. Het festival heeft een cruciale rol gehad bij de ontwikkeling van goede relaties tussen ondernemers, de gemeenschap en traditionele en eigentijdse artiesten.

KATALYSATOR VOOR VERANDERING

In de huidige crisis waarin Mali verkeert biedt de culturele sector mensen de ruimte om met elkaar in gesprek te gaan over moeilijke thema's en bewustwording te creëren. Juist tijdens de noodsituatie ziet DOEN dat de culturele sector dynamisch is en in ontwikkeling blijft. Zo uiten jongeren hun frustraties over de crisissituatie in 'slamgedichten'.

Awa Keita, een van de kunstenaars:

"In Mali hebben kunstenaars niet veel vrijheid van meningsuiting. Nu zie ik dat kunstenaars fungeren als bemiddelaars en een spiegel vormen voor de samenleving."

Met de stimulerende en verbindende kracht van creativiteit kan de culturele sector een katalysator voor verandering vormen.

Door lokale culturele initiatieven in Mali te steunen draagt DOEN bij aan een open, geïnformeerde en kritische samenleving. Een samenleving met ruimte voor vrije meningsuiting en waarin mensen gestimuleerd worden om nieuwe perspectieven op hun leven en op de samenleving te ontwikkelen.